

OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

MINISTARSTVO FINANCIJA

KLASA: 011-01/15-01/366

URBROJ: 513-06-03-16-3

Zagreb, 7. travnja 2016.

NACRT PRIJEDLOGA ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA ZA

PRIJEDLOG ZAKONA O RAČUNU ZA PLAĆANJE POTROŠAČA

1. PROBLEM

Unutarnje tržište Europske unije trebalo bi obuhvaćati područje bez unutarnjih granica u kojem je osigurano slobodno kretanje robe, osoba, usluga i kapitala. Rascjepkanost unutarnjeg tržišta štetna je za konkurentnost, rast i stvaranje radnih mjesta unutar EU. Uklanjanje izravnih i neizravnih prepreka ispravnom funkcioniranju unutarnjeg tržišta ključno je za njegov dovršetak. Djelovanje EU u vezi s unutarnjim tržištem u sektoru pružanja financijskih usluga stanovništvu već je znatno doprinijelo razvoju prekogranične aktivnosti pružatelja platnih usluga, poboljšanju izbora za potrošače te povećanju kvalitete i transparentnosti ponuda.

U tom pogledu u Direktivi 2007/64/EZ utvrđeni su osnovni zahtjevi transparentnosti za naknade koje naplaćuju pružatelji platnih usluga u vezi s uslugama ponuđenim u okviru računa za plaćanje. To je uvelike olakšalo aktivnost pružatelja platnih usluga, stvarajući jedinstvena pravila s obzirom na pružanje platnih usluga i informacija koje treba pružiti, smanjilo administrativno opterećenje i stvorilo uštede pružateljima platnih usluga.

Međutim, kako je istaknuo Europski parlament u svojoj rezoluciji od 4. srpnja 2012. s preporukama Komisiji o pristupu osnovnim bankovnim uslugama mora se učiniti više za poboljšanje i razvoj unutarnjeg tržišta bankovnih usluga stanovništvu. Trenutačno nedostatak transparentnosti i usporedivosti naknada, kao i poteškoće prilikom prebacivanja računa za plaćanje još uvijek stvaraju prepreke razvitku potpuno ujedinenog tržišta, doprinoseći niskoj razini tržišnog natjecanja u sektoru bankovnih usluga stanovništvu. Ti se problemi moraju riješiti i moraju se postići visokokvalitetni standardi.

Budući da neki potencijalni potrošači ne otvaraju račune za plaćanje jer su im oni uskraćeni ili jer im nisu ponuđeni primjereni proizvodi, potencijalna potražnja za uslugama računa za plaćanje u EU trenutačno nije potpuno iskorištena. Šire sudjelovanje potrošača na unutarnjem tržištu dodatno bi potaknulo pružatelje platnih usluga da uđu na nova tržišta. Isto tako, stvaranje uvjeta koji bi svim potrošačima omogućili pristup računu za plaćanje potrebno je sredstvo za poticanje sudjelovanja na unutarnjem tržištu te za omogućavanje iskorištavanja prednosti unutarnjeg tržišta.

Kako bi se dugoročno poduprla učinkovita i neometana financijska mobilnost, nužno je uspostaviti ujednačenu skupinu pravila radi rješavanja pitanja slabe mobilnosti potrošača, a posebno za poboljšanje usporedbe usluga računa za plaćanje i naknada te potaknuti prebacivanje računa za plaćanje i izbjeci diskriminaciju potrošača na temelju boravišta, koji namjeravaju otvoriti i koristiti račun za plaćanje kod pružatelja platnih usluga koji se nalazi u nekoj drugoj državi članici.

Nadalje, ključno je donijeti prikladne mjere za poticanje sudjelovanja potrošača na tržištu računa za plaćanje. Te će mjere potaknuti ulazak pružatelja platnih usluga na unutarnje tržište i osigurati ravnopravne uvjete, jačajući tako tržišno natjecanje i učinkovito raspoređivanje sredstava unutar

tržišta Unije financijskih usluga stanovništvu u korist poduzeća i potrošača. Transparentne informacije o naknadama i mogućnostima prebacivanja u kombinaciji s pravom pristupa računu za plaćanje s osnovnim uslugama također će omogućiti potrošačima u Uniji lakše kretanje i kupnju unutar Unije, a time i korištenje prednosti potpuno funkcionalnog unutarnjeg tržišta u području financijskih usluga stanovništvu te će doprinijeti daljnjem razvoju unutarnjeg tržišta.

2. CILJEVI

Cilj je izrada novog zakonodavnog okvira koji uređuje račun za plaćanje potrošača tj. novog Zakona o računu za plaćanje potrošača, čije je uređenje usklađeno s ciljevima Direktive 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama.

Cilj koji se želi postići prijenosom odredbi Direktive 2014/92/EU je:

- povećati transparentnost i usporedivost naknada povezanih s računom za plaćanje potrošača
- olakšati prebacivanje računa za plaćanje potrošača unutar Republike Hrvatske
- olakšati prekogranično otvaranje računa za plaćanje potrošača i
- urediti otvaranje i korištenje računa za plaćanje s osnovnim uslugama potrošača

Provođenjem navedenih radnji potrošačima bi se omogućilo jednostavnije otvaranje i korištenje računa za plaćanje što je neophodno u modernoj današnjici gdje je račun za plaćanje postao bitan dio svakodnevnog života. Trenutačno nedostatak transparentnosti i usporedivosti naknada, kao i poteškoće prilikom prebacivanja računa za plaćanje od jednog pružatelja platnih usluga kod drugog još uvijek stvaraju prepreke razvitku potpuno ujedinjenog tržišta, doprinoseći niskoj razini tržišnog natjecanja u sektoru bankovnih usluga stanovništvu. Pri rješavanju tih problema moraju se postići visokokvalitetni standardi.

3. MOGUĆE OPCIJE

3.1. OPCIJA 1 - ne poduzimati ništa (nenormativno rješenje)

- cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem

3.2. OPCIJA 2: - (nenormativno rješenje)

- cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem

3.3. OPCIJA 3: - (normativno rješenje)

Izrada i donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu

3.4. OPCIJA 4: - (normativno rješenje)

Izrada novoga Zakona o računu za plaćanje potrošača

4. USPOREDBA OPCIJA

Predloženim normativnim rješenjem, odnosno novim Zakonom o računu za plaćanje potrošača, omogućit će se prijenos Direktive 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama.

Uspostavljanjem novih regulatornih zahtjeva, novi Zakon o računu za plaćanje potrošača povećat će uključenost u financijsku sferu dotada izostavljenih potrošača te učinkovitost funkcioniranja sustava platnih usluga.

Opcije	Koristi	Troškovi
<p>Opcija 1: ne poduzimati ništa</p>	<p>Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem.</p> <p>U slučaju neusklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije, postoji mogućnost da se protiv Republike Hrvatske pokrene službeni postupak pred Europskim sudom pravde.</p> <p>Ova opcija nema značajne učinke na područje socijalne skrbi i područje zaštite okoliša.</p>	<p>Troškovi bi moguće mogli nastati u slučaju ne poduzimanja nikakvih radnji. U slučaju neusklađivanja s pravnom stečevinom Europske unije, Republika Hrvatska bi mogla snositi novčane kazne.</p> <p>Ova opcija nema značajne učinke na područje socijalne skrbi, područje zaštite okoliša.</p>
<p>Opcija 2: (nenormativno rješenje – alternativno rješenje)</p>	<p>Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem.</p> <p>Opcija alternativnog rješavanja problematike unutar širokog kruga stanovništva provođenjem edukativnih kampanja i drugih sličnih aktivnosti koje bi trebale u konačnici dovesti do navedenog cilja bez intervencije u zakonodavstvo nije moguća budući da je riječ o usklađivanju nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.</p> <p>Ova opcija nema značajne učinke na područje socijalne skrbi i područje zaštite okoliša.</p>	<p>Cilj nije moguće postići nenormativnim rješenjem.</p> <p>Ova opcija nema značajne učinke na područje socijalne skrbi i područje zaštite okoliša.</p>
<p>Opcija 3: (normativno rješenje)</p>	<p>Normativno rješenje u obliku izrade izmjena i dopuna važećeg Zakona o platnom prometu, potencijalno bi moglo pridonijeti ostvarenju cilja.</p> <p>No, s obzirom na specifičnost tematike koja se odnosi samo na račune za plaćanje potrošača, odlučeno je da se pristupi izradi novog Zakona o računu za plaćanje potrošača.</p> <p>Ova opcija nema značajne učinke na područje socijalne skrbi i područje zaštite okoliša.</p>	<p>Drugo normativno rješenje, odnosno izrada Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu, potencijalno bi moglo pridonijeti ostvarenju cilja.</p> <p>No, s obzirom na specifičnost tematike koja se odnosi samo na račune za plaćanje potrošača, odlučeno je da se pristupi izradi novog Zakona o računu za plaćanje potrošača.</p> <p>Ova opcija nema značajne učinke na područje socijalne skrbi i područje zaštite okoliša.</p>
<p>Opcija 4: (normativno rješenje)</p>	<p>Normativno rješenje u vidu izrade novog Zakona o računu za plaćanje potrošača, u potpunosti će omogućiti usklađivanje s Direktivom 2014/92/EU i ciljevima koje ona</p>	<p>Navedeno normativno rješenje imat će određeni financijski učinak na pružatelje platnih usluga.</p> <p>Naime, prema procjenama pružatelji platnih usluga će imati određene</p>

	<p>postavlja.</p> <p>Navedeno neće imati značajan utjecaj na okoliš, održivi razvitak i s tim u vezi na zdravlje ljudi. Na područje socijalne skrbi imat će značajan utjecaj jer će omogućiti otvaranje računa za plaćanje dijelu stanovništva koje do sada nije koristilo tu vrstu bankovnih usluga.</p>	<p>troškove vezano uz primjenu odredaba ovog Zakona, npr. izrada i dostava informativnog dokumenta korisnicima platnih usluga o naknadama, izvješća o naknadama i usklađivanje postojećih dokumenata te razvoj i implementacija novih usluga koje se odnose na uslugu prebacivanja i na otvaranje i korištenje osnovnog računa za potrošača, uključujući i osjetljivu skupinu potrošača.</p> <p>Isto tako, povećat će se transparentnost i usporedivost naknada povezanih s računom za plaćanje te olakšati otvaranje osnovnog računa svim potrošačima sa zakonitim boravištem u EU. Navedeno bi trebalo dovesti do veće financijske uključenosti potrošača.</p> <p>Prema navedenom, ovo normativno rješenje ne bi trebalo imati značajniji financijski trošak za pružatelje platnih usluga.</p>
--	---	--

UPUTA: Ovaj dio Iskaza popunjava se pri ažuriranju Nacrta prijedloga Iskaza, a nakon provedenog savjetovanja i ponovno se ažurira nakon javne rasprave kod izrade Prijedloga Iskaza

5. SAVJETOVANJE

6. PREPORUČENA OPCIJA

7. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA

8. PRILOZI